

ческа работа,¹² К. Величков превежда класиците на европейската литература-Юго, Пушкин, Ламартин. В Цариград излизат неговите преводи на Пушкиновата "Русалка" и "Лукреция Борджия" от Юго.¹³ Той е силно впечатлен от френската романтична школа, и това е естествено - Цариград е франкофилски център, а френският език е основен в чуждите училища. Това влияние се чувства особено осезателно в модерния елегантен стих на младия поет, формира неговия идеен светоглед на последователен хуманист и патриот. Френското литературно богатство вдъхновява и по-нататъшната преводаческа дейност на Величков.¹⁴

Усвоявайки сериозни научни знания, развивайки многостранните си интереси Величков, Матакиев и Войводов съзряват през тези младежки години и като общественици, политици, бъдещи народни будители и водачи. Макар далеч от родния край, те следят с безпокойство развитието на българския църковен въпрос. К. Величков е свидетел на опияняващата радост на сънародниците си в Цариград от извоюването на църковната самостоятелост и създаването на Българската екзархия. През годините на обучение Величков е заобиколен от родолюбиви българи, еднакво милеещи за общия напредък на отечеството. В спомените си той подчертава че в българската книжарница в Балкапан, където чете Каравеловия вестник "Свобода" и брошури на БТЦК, общува с Т. Каблешков, Ст. Михайловски, П. Бобеков, той приема своето политическо кръщение¹⁵. Силно повлиян от тези обстоятелства, той достига до убеждението, че революцията е единственият път за освобождение от робството. Израз на мислите, които са вълнували младата душа на Величков, дава едно изключително ценно писмо на пазарджишкия лицеист от април 1873 г. до видния руски революционер, поет и публицист Н.Огарьов и неговите съмишленици, по това време емигранти в Женева. То свидетелства за идейния път на автора му и носи достойнствата на изящния Величков стил. "Аз искам - пише той да посветя живота си и силите си в служене на човечеството, аз сам искам да принеса своята частица жертва в олтара на всемирното освобождение".¹⁶

Очевидно цялата атмосфера на активен политически и обществен живот, в която са завършили образованието си пазарджишките интелигенти, съдейства за изява на свободолюбивото начало у всеки един от тях.

Завръщайки се в родния град през 1874 г., К. Величков и Я. Матакиев са назначени в Главното класно училище, като Величков преподава история, география, български и френски език, а Матакиев - физика, химия и математика. На следващата година към тях се присъединява и Ив. Войводов като учител по физика, математика и естествена история. Тримата застават начело на местните прогресивни интелигенти и дават тласък на духовното възраждане в Пазарджик в три посоки - образование, култура и политически борби.

Носители на нови идеи, те работят и по нови педагогически методи, като издигат Главното класно училище на много високо ниво, и то прераства в образцово четвъртокласно от съвременен тип. Тяхна заслуга е уреждането на неделно училище в града, въвеждането на нови предмети и всичко това в непрестанна борба с консервативно